

EFRO
EUROPEES FONDS
VOOR REGIONALE
ONTWIKKELING

**Europees Fonds voor Regionale
Ontwikkeling**

Vlaanderen 2014-2020

**‘Investeren in groei en
werkgelegenheid’**

JAARVERSLAG 2019

Europa investeert
Vlaanderen groeit

Europese Unie

Inhoud

1.	Identificatie.....	3
2.	Overzicht van de uitvoering van het operationele programma	4
3.	Uitvoering per prioritaire as.....	7
3.1.	Overzicht van de uitvoering per prioritaire as.....	7
3.2.	Indicatoren.....	10
3.2.1.	Indicatoren Prioriteit 1	10
3.2.2.	Indicatoren Prioriteit 2	14
3.2.3.	Indicatoren Prioriteit 3.....	19
3.2.4.	Indicatoren Prioriteit 4.....	26
3.3.	Tabel Prestatiekader	30
3.4.	Financiële data per prioritaire as.....	37
4.	Samenvatting van de evaluaties	38
5.	Kwesties die van invloed zijn op de prestaties van het programma en de genomen maatregelen.....	38
6.	Verslag inzake de uitvoering van financieringsinstrumenten	39
7.	Maatregelen die zijn genomen om te voldoen aan de ex-antevoorwaarden	39
8.	Vorderingen bij de voorbereiding en uitvoering van grote projecten en gezamenlijke actieplannen..	39

JAARVERSLAG 2019

1. Identificatie

OPERATIONEEL PROGRAMMA

Doelstelling: Investeren in groei en werkgelegenheid
Subsidiabel gebied: BE2 – Vlaams Gewest
Programmering periode: 2014-2020
Programmanummer: CCI-nr. 2014BE16RFOP002

JAARLIJKS VERSLAG OVER DE
UITVOERING

Verslagjaar: 2019
Datum goedkeuring van het jaarverslag door het Comité
van Toezicht: 25/09/2020

2. Overzicht van de uitvoering van het operationele programma

Vlaanderen staat voor een uitdagende periode. Wil het in een internationale, geglobaliseerde context stand houden, dan moet het tot de meest competitieve regio's van Europa behoren, met een economie die de economische en sociale vooruitgang duurzaam bevordert, meer en betere tewerkstelling realiseert en de bescherming en verbetering van het leefmilieu nastreeft. Deze doelstellingen kunnen slechts gerealiseerd worden als Vlaanderen zich nog meer profileert als een economisch innovatieve kennisregio en duurzame en sociaal warme samenleving.

Een Vlaanderen dat een plaats bij de top 5 van de EU ambieert op vlak van innovatieve kennisregio's, steunt op een sterke economie. De focus ligt daarbij op de eigen bevoegdheden en sterktes, op innovatie en ondernemerschap. Er wordt resoluut ingezet op een vraaggericht en marktgedreven overheidsbeleid dat het ondernemen stimuleert en het internationaal concurrentievermogen versterkt.

Met een innovatie- en clusterbeleid zal de Vlaamse regering de transformatie van het industrieel weefsel versnellen en het kennisgedreven karakter van de economie versterken. Omdat industriële vernieuwing in belangrijke mate wordt gedragen door nieuwe en jonge bedrijven, zal de achterstand in innovatie bij de kleine en middelgrote ondernemingen aangepakt worden door betere begeleiding en ondersteuning. Met het oog op het behalen van de 3%-norm voor Onderzoek en Ontwikkeling tegen het einde van de legislatuur, worden ondernemers, kennisinstellingen en overheid met elkaar verbonden.

Daarnaast staan ook klimaat en energie hoog op de agenda, waarbij Vlaanderen bijkomende inspanningen wenst te leveren voor een hogere energie-efficiëntie en een stijgend aandeel hernieuwbare energie.

Gezien het sterk verstedelijkt karakter van Vlaanderen en de rol van steden als motor van groei, innovatie en tewerkstelling, blijft ook het bevorderen van een duurzame stedelijke ontwikkeling een belangrijk aandachtspunt.

Om deze ambities optimaal te kunnen vervullen, bundelen de Europese Unie en de Vlaamse Overheid opnieuw de krachten in het EFRO-programma Vlaanderen 2014 - 2020. Onder de leuze '*Europa investeert, Vlaanderen groeit*' wordt in deze programmaperiode ingezet op onderzoek en technologische ontwikkeling en de economische valorisatie ervan, versterking van ondernemerschap en concurrentievermogen, bevorderen van de overgang naar een koolstofarme economie en duurzame grootstedelijke ontwikkeling.

Comité van Toezicht

Het Comité van Toezicht kwam in 2019 twee maal bij elkaar:

- 23 april 2019
- 18 juni 2019

Op deze vergaderingen werden steeds de verschillende tabellen inzake de voortgang van het programma overlopen. Daarnaast kwamen o.a. volgende punten aan bod tijdens één of meerdere vergaderingen:

- Het voorstel tot programmawijziging werd toegelicht met daarbij een verschuiving binnen prioriteit 1 en een verschuiving tussen prioriteiten binnen de GTI's. De programmawijziging werd goedgekeurd.
- Het voorstel van voorlopige overcomittering werd toegelicht en goedgekeurd.
- Over communicatie werd een stand van zaken gegeven. Elementen die aan bod kwamen: nieuwe EFRO-brochure, EFRO-klantenbevraging, Europa in je Buurt, Regiostars 2019, benutting budgetten.

- Het jaarverslag 2018 werd voorgesteld en goedgekeurd.
- De EFRO-klantbevraging werd toegelicht.
- Er werd een stand van zaken gegeven wat betreft de onderhandelingen over de volgende EFRO-programmaperiode 2021-2027.

Oproepen 2019

De goedgekeurde oproep- en selectieprocedure voorziet oproepen per prioriteit en specifieke doelstelling. Enkel voor prioriteit 4 – Stedelijke ontwikkeling wordt gewerkt met doorlopende oproepen. Tevens worden afzonderlijke oproepen per GTI voorzien.

Sinds de start van het programma werden reeds 79 oproepen gelanceerd (25 in prioriteit 1, 31 in prioriteit 2, 19 in prioriteit 3, 3 in prioriteit 4 en 1 in prioriteit 5). In 2019 stonden 17 projectoproepen open ter indiening (in sommige gevallen liepen deze oproepen door in 2020):

Prioriteit 1: Stimuleren van onderzoek, technologische ontwikkeling en innovatie

- Investerings bij speerpuntclusters - **Generiek** (looptijd: 12/03/2019 – 27/06/2019)
- Bevorderen van co-creatie – **GTI Limburg** (looptijd: 9/09/2019 – 6/12/2019)
- Bevorderen van co-creatie – **GTI West-Vlaanderen** (looptijd: 7/10/2019 – 19/12/2019)
- Ondersteunen verspreiding van technologieën met oog op kennisvalorisatie/vermarkting – **GTI West-Vlaanderen** (looptijd: 7/10/2019 – 31/03/2020)
- Bevorderen van co-creatie – **GTI Kempen** (looptijd: 16/12/2019 – 29/05/2020)
- Ondersteunen verspreiding van technologieën met oog op kennisvalorisatie/vermarkting – **GTI Kempen** (looptijd: 16/12/2019 – 29/05/2020)

Prioriteit 2: Versterken van het concurrentievermogen van KMO's

- Intergemeentelijke samenwerking en digitalisering naar ondernemers – **Generiek** (looptijd: 12/03/2019 – 27/06/2019)
- Creatie en uitvoering van strategieën om Vlaanderen te versterken door internationalisering - **Generiek** (looptijd: 12/03/2019 – 27/06/2019)
- Bevorderen van een ondernemingsvriendelijk klimaat bij lokale en provinciale besturen – **GTI-Kempen** (looptijd: 10/05/2019 – 10/07/2019)
- Kennis over en implementatie van innovatieve bedrijfsmodellen bij kmo's verbeteren – **GTI-Kempen** (looptijd: 10/05/2019 – 10/07/2019)
- Inrapreneurship en nieuwe vormen van ondernemerschap – **GTI Kempen** (looptijd: 16/12/2019 – 29/05/2020)
- Bevorderen van een ondernemingsvriendelijk klimaat bij lokale en provinciale besturen – **GTI Kempen** (looptijd: 16/12/2019 – 29/05/2020)

Prioriteit 3: Bevorderen van overgang naar koolstofarme economie

- Verbeterde duurzame stedelijke mobiliteitssystemen in gemeentelijk/stedelijk klimaatplan – **GTI Kempen** (looptijd: 10/05/2019 – 10/07/2019)
- Verbeterde duurzame mobiliteit kaderend in klimaatplan - Mobipunten - **Generiek** (looptijd: 20/06/2019 - 31/10/2019)

Prioriteit 4: Stedelijke ontwikkeling

- Bevorderen van groen, groen-blauwe infrastructuur en klimaatadaptatieve ruimte – **Generiek** (looptijd: 10/03/2016 – 20/12/2020)
- Stijging van de ruimteproductiviteit en valorisatie van terreinen en gebouwen – **Generiek** (looptijd: 10/03/2016 – 20/12/2020)
- Ondersteunen van kleinschalige projecten op wijkniveau als economische hefboom – **Generiek** (looptijd: 10/03/2016 – 20/12/2020)

Wijziging Operationeel Programma 2019

Op 4 juli 2019 heeft Vlaanderen via het systeem voor elektronische gegevensuitwisseling van de Commissie een verzoek tot wijziging van het operationeel programma ingediend. Het voorstel tot deze wijziging werd reeds goedgekeurd door het Comité van Toezicht op 23 april 2019. De wijziging behelst een aantal verschuivingen tussen prioritaire assen om een zo efficiënt mogelijke inzet van de middelen te waarborgen. De wijziging omvatte een budgettaire verschuiving van 1,8 miljoen euro van prioriteit 3 naar prioriteit 1 en van 1 miljoen euro van prioriteit 2 naar prioriteit 1. Dit verzoek tot wijziging werd op 19 november 2019 door de Commissie goedgekeurd.

Stand van zaken programma 2014-2020

Er werden tot en met 2019 214 projecten goedgekeurd. Deze projecten vertegenwoordigen een totale investering van 412.054.988,82 euro. De goedgekeurde EFRO-steun voor deze projecten bedraagt 152.755.479,80 euro. Hiermee werd reeds 86,99% van het beschikbare budget vastgelegd. Het programma kent, inzake selectie van projecten, een vlotte voortgang.

Tot en met 2019 werd er 68.312.541,7 euro betaald aan de begunstigden.

3. Uitvoering per prioritaire as

3.1. Overzicht van de uitvoering per prioritaire as

ID	Prioritaire as	Essentiële informatie over de uitvoering van de prioritaire as onder verwijzing naar de belangrijkste ontwikkelingen, aanzienlijke problemen en de stappen die zijn ondernomen om deze problemen op te lossen
1	Stimuleren van onderzoek, technologische ontwikkeling en innovatie	<ul style="list-style-type: none"> - Lopende oproepen in 2019: 6 - Ingediende projecten in 2019: 8 - Goedgekeurde projecten in 2019: 6 - Goedgekeurde EFRO-steun in 2019: 2.260.356,04 euro
2	Versterken van het concurrentievermogen van KMO's	<ul style="list-style-type: none"> - Lopende oproepen in 2019: 6 - Ingediende projecten in 2019: 23 - Goedgekeurde projecten in 2019: 24 - Goedgekeurde EFRO-steun in 2019: 3.517.253,60 euro <p>Er werden meer projecten goedgekeurd dan ingediend in 2019. Reden: Selectie van een aantal projecten die eind 2018 werden ingediend, vond plaats begin 2019.</p>
3	Bevorderen van overgang	

	naar koolstofarme economie	<ul style="list-style-type: none"> - Lopende oproepen in 2019: 2 - Ingediende projecten in 2019: 16 - Goedgekeurde projecten in 2019: 0 - Goedgekeurde EFRO-steun in 2019: 0 euro <p>15 van de 16 ingediende projecten werden ingediend binnen de oproep “Verbeterde duurzame mobiliteit kaderend in klimaatplan – Mobipunten”. Deze oproep liep af op 31/10/2019. De projecten werden in de loop van november en december 2019 gescreend. De steunwaardige projecten werden uiteindelijk in januari 2020 goedgekeurd. De gegevens m.b.t. deze goedkeuringen zullen in het jaarverslag 2020 worden opgenomen.</p>
4	Bevorderen van duurzame grootstedelijke ontwikkeling	<ul style="list-style-type: none"> - Lopende oproepen in 2019: 3 - Ingediende projecten in 2019: 2 - Goedgekeurde projecten in 2019: 2 - Goedgekeurde EFRO-steun in 2019: 1.400.000 euro. <p>De gelanceerde oproepen staan open voor projectindiening tot en met eind 2020.</p> <p>Overeenkomstig artikel 7 van Verordening 1301/2013 van 17 december 2013 betreffende het EFRO, zijn de steden Antwerpen en Gent verantwoordelijk voor de selectie van de projecten, in het kader van de opgestelde geïntegreerde stedelijke strategie.</p>
5	Technische Bijstand	<p>Eind 2015 werden de beheersovereenkomsten afgesloten met de provincies en steden (Gent en Antwerpen).</p> <p>De indiening en goedkeuring van de projecten ‘Technische bijstand’ werd in de eerste helft van 2016 uitgevoerd. Volgende 9 projecten werden ingediend en goedgekeurd:</p>

		<ul style="list-style-type: none"> - Technische bijstand grootstedelijk contactpunt Gent - Technische bijstand grootstedelijk contactpunt Antwerpen - Technische bijstand contactpunt Vlaams-Brabant - Technische bijstand contactpunt West-Vlaanderen - Technische bijstand contactpunt provincie Antwerpen - Technische bijstand contactpunt Oost-Vlaanderen - Technische bijstand contactpunt Limburg - Technische bijstand programmasecretariaat Brussel - Technische bijstand programmasecretariaat Brussel - personeel <p>- Goedgekeurde EFRO-steun: 6.942.600,00 euro.</p>
--	--	--

3.2. Indicatoren

3.2.1. Indicatoren Prioriteit 1

3.2.1.1. Outputindicatoren

Alle waarden zijn steeds cumulatief. Achtereenvolgens worden weergegeven:

- de totale streefwaarde van alle definitief goedgekeurde projecten;
- de totale gerealiseerde waarde van alle lopende/afgesloten projecten;
- de vooropgestelde streefwaarde van het operationeel programma.

ID	Indicator	Meeteenheid	Streefwaarde goedgekeurde projecten	Gerealiseerde waarde goedgekeurde projecten	Streefwaarde operationeel programma 2023	Opmerkingen
CO26	Aantal bedrijven dat samenwerkt met ondersteunende kennisinstellingen ter bevordering van co-creatie en de valorisatie van O&O resultaten	Ondernemingen	648	242	320	35 projecten dragen bij tot deze indicator. O.a. volgende projecten hebben een grote bijdrage: <ul style="list-style-type: none"> • Sectorinnovatie schakelfunctie • Anicells • Greenville Lab2Fab • Innovatie-Maat • C3PO • Circularity in & with new materials • IMPACT • Co-Creatie binnen het Competentiecentrum Machinebouw en Mechatronica W-VL

						<p>Verklaring lagere gerapporteerde waarden: Binnen prioriteit 1 worden heel wat investeringsprojecten uitgevoerd. De werkingscomponent valt meestal achteraan de projectperiode. Projecten rapporteren op deze indicatoren voornamelijk op het einde van de projectperiode. Momenteel hebben vooral volgende projecten gerapporteerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sectorinnovatie schakelfunctie • Cocreatie-Hub bedrijven in de Kempen Insect Cluster • Innovatie-Maat • Versterken Limburgse bedrijven door innovatie
O.1.2.	Aantal producten en/of diensten die ontwikkeld en/of getest werden binnen een living lab	# producten en diensten	345	119	96	<p>30 projecten dragen bij tot deze indicator.</p> <p>O.a. volgende projecten hebben een grote bijdrage:</p> <ul style="list-style-type: none"> • C3PO • Toegepaste Technologische Innovatie • Janssen Incubatie Model • Machinebouw en Mechatronica centrum West-Vlaanderen • IMPACT

						<p>Momenteel hebben vooral volgende projecten gerapporteerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Led 2016 • Janssen Incubatie Model • Greenville LAB2FAB • InQbet Accelerator
CO28	Aantal ondernemingen dat wordt ondersteund bij de introductie van nieuwe producten (nieuw op de markt) door kennisvalorisatie en vermarkting	Ondernemingen	341	320	315	<p>29 projecten dragen bij tot deze indicator.</p> <p>O.a. volgende projecten hebben een grote bijdrage:</p> <ul style="list-style-type: none"> • LED 2016 • Versterken Limburgse bedrijven door innovatie • Innovatie-Maat • Janssen Incubatie Model • Crop on top • Bio Base Flow <p>Momenteel hebben vooral volgende projecten gerapporteerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Led 2016 • Janssen Incubatie Model • Greenville LAB2FAB • InQbet Accelerator
CO29	Aantal ondernemingen dat wordt ondersteund bij de introductie van nieuwe producten (nieuw voor de	Ondernemingen	554	444	420	Idem indicator CO28

	onderneming) door kennisvalorisatie en vermarkting					
O.1.5.	Aantal begeleidingen van ondernemingen om de valorisatie van onderzoeksresultaten te bevorderen	# begeleidingen	635	356	525	Idem indicator CO28

3.2.1.2. Resultaatindicatoren (globale Vlaamse indicatoren en doelstellingen)

Voor sommige indicatoren zijn nog geen nieuwe waarden beschikbaar. Dit door de tijdsloof tussen het moment van meting en het beschikbaar zijn (cfr: bron) van deze waarden. De waarden van de resultaatindicatoren dienen tevens voorzichtig te worden geïnterpreteerd. Het gaat in alle gevallen over een momentopname en betreft (in)schattingen van respondenten op enquêtevragen. Het is alleszins aan te raden de evoluties over een ruimer tijds kader te bekijken. De bijdrage van het operationeel programma aan deze ruime Vlaamse doelstellingen zal aan bod komen tijdens de impactevaluatie.

ID	Indicator	Meeteenheid	Basiswaarde	Huidige waarde	Streefwaarde 2023	Opmerkingen	Bron
R.1.1.	Totaal aantal kmo's met product-, proces-, marketing- of organisatorische innovatie	%	62	72,5	70	Laatste beschikbare waarde uit CIS	ECOOM
R.1.2.	Aandeel van de omzet gerealiseerd door nieuwe of verbeterde producten of diensten	%	8	7	10	Waarde beschikbaar uit Meting 2016 Pact 2020	ECOOM

						Geen meer recente waarde beschikbaar.	
--	--	--	--	--	--	---------------------------------------	--

3.2.2. Indicatoren Prioriteit 2

3.2.2.1. Outputindicatoren

Alle waarden zijn steeds cumulatief. Achtereenvolgens worden weergegeven:

- de totale streefwaarde van alle definitief goedgekeurde projecten;
- de totale gerealiseerde waarde van alle lopende/afgesloten projecten;
- de vooropgestelde streefwaarde van het operationeel programma.

ID	Indicator	Meeteenheid	Streefwaarde goedgekeurde projecten	Gerealiseerde waarde goedgekeurde projecten	Streefwaarde operationeel programma 2023	Opmerkingen
CO01	Aantal ondernemingen dat steun ontvangt	Ondernemingen	3613	4022	2915	Deze indicator is de som van volgende indicatoren: <ul style="list-style-type: none"> • Aantal ondernemingen die steun ontvangen ter bevordering van intrapreneurship en nieuwe vormen van ondernemerschap. • Aantal ondernemingen die steun ontvangen ter verbetering van de kennis over en implementatie van innovatieve bedrijfsmodellen.

							<p>O.a. volgende projecten hebben een grote bijdrage:</p> <ul style="list-style-type: none"> • TakeOffAntwerp Alliance • Leuvens ecosysteem • Ondernemend Aalst • Professionaliseringsloket • CREMABI • Ministry of Makers • Xenia, Online horeca dienstenplatform • VAKlab • Gentrepreneur <p>Vrij snelle realisatie gerapporteerde waarden: voornamelijk werkingsprojecten met korte opstartperiode.</p> <p>Verklaring ruim behalen van de streefwaarde 2023: De focus bij sommige projecten is, naar aanleiding van de conformiteit met de staatssteunregels, verschoven van begeleiding naar sensibilisering. Hierdoor worden veel meer ondernemingen betrokken en ondersteund.</p>
O.2.3.	Aantal betrokken lokale overheden	# gemeenten en provincies	313	277	236	Er werden reeds 277 lokale overheden betrokken. 33 projecten dragen bij tot deze indicator. Dit zijn voornamelijk projecten uit de generieke oproepen	

						<p>'Bevorderen van een ondernemingsvriendelijk klimaat bij lokale en provinciale besturen' en 'Intergemeentelijke samenwerking en digitalisering naar ondernemers'.</p> <p>De meeste projecten hebben betrekking op 1 lokaal bestuur. Een aantal projecten gaan breder en betrekken een groot aantal lokale besturen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De bedrijvige kern • KWAZ • Digitale aanvraag horecaverGUNningen
O.2.4.	Aantal realisaties met betrekking tot een verbeterde dienstverlening door een lokale overheid	# realisaties	265	266	300	<p>34 projecten dragen bij tot deze indicator. Dit zijn voornamelijk projecten uit de generieke oproep 'Bevorderen van een ondernemingsvriendelijk klimaat bij lokale en provinciale besturen' uit 2015. Aangezien een lokaal bestuur meerdere realisaties per project kan uitvoeren ligt deze indicator hoger dan O.2.3.</p>
O.2.9.	Aantal bereikte ondernemingen met internationale oriëntatie	Ondernemingen	1835	1870	664	<p>20 projecten dragen bij tot deze indicator. Uit Prioriteit 1 draagt o.a. ook het project "Janssen Incubatie Model" hiertoe bij gezien de internationale scope van de betrokken bedrijven. Uit prioriteit 2 dragen o.a. volgende projecten bij:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Locate in Limburg

						<ul style="list-style-type: none"> • Bevordering internationalisatie Limburgse bedrijven • Vlaanderen versnelt • Internationalisering Medtech Biotech RegMed • Digitale versnelling en ontginning van Limburgse startup communities • At Anchor in Flanders • Bouwen aan internationalisering
--	--	--	--	--	--	---

3.2.2.2. Resultaatindicatoren (globale Vlaamse indicatoren en doelstellingen)

Voor sommige indicatoren zijn nog geen nieuwe waarden beschikbaar. Dit door de tijds kloof tussen het moment van meting en het beschikbaar zijn (cfr: bron) van deze waarden. De waarden van de resultaatindicatoren dienen tevens voorzichtig te worden geïnterpreteerd. Het gaat in alle gevallen over een momentopname en betreft (in)schattingen van respondenten op enquêtevragen. Het is alleszins aan te raden de evoluties over een ruimer tijds kader te bekijken. De bijdrage van het Operationeel Programma aan deze ruime Vlaamse doelstellingen zal aan bod komen tijdens de impactevaluatie.

ID	Indicator	Meeteenheid	Basiswaarde	Huidige waarde	Streefwaarde 2023	Opmerkingen	Bron
R.2.1.	Entrepreneurial Employee Activity (EEA)	% van ondernemende werknemers t.o.v. totale bevolking	8,6%	12,1%	12%	Laatst beschikbare gegevens: 2019 Steunpunt Economie en Ondernemen	GEM
R.2.2.	Verbetering van de dienstverlening van lokale overheden ten overstaan	Schaal 1-10	6,2		9	Geen nieuwe waarde beschikbaar.	SVR

	van bedrijven en organisaties						
R.2.3.	Verkooppunten in centrale winkelgebieden in Vlaanderen	# verkooppunten	39.599	33.000	40.000	Nog geen nieuwe waarde beschikbaar	Locatus
R.1.1.	Totaal aantal kmo's met product-, proces-, marketing- of organisatorische innovatie	%	62	72,5	70	Laatste beschikbare waarde uit CIS	ECOOM
R.2.4.	Aandeel snelgroeiende ondernemingen	% ondernemingen	3,52	2,7	4	Waarde beschikbaar uit meting in 2016. Het departement EWI verzamelt geen data over snelgroeiende ondernemingen in Vlaanderen	ViA
R.2.5.	Ontluikend & Nieuw ondernemerschap: internationale oriëntatie	% respondenten betrokken bij starten/managen bedrijf	29	30	40	Nog geen nieuwe waarden beschikbaar	GEM
R.2.6.	Aantal exporterende Vlaamse bedrijven, incl. KMO's	ondernemingen	18.700	18.160	20.000	Waarde heeft betrekking op meting in 2016.	ViA

3.2.3. Indicatoren Prioriteit 3

3.2.3.1. Outputindicatoren

Alle waarden zijn steeds cumulatief. Achtereenvolgens worden weergegeven:

- de totale streefwaarde van alle definitief goedgekeurde projecten;
- de totale gerealiseerde waarde van alle lopende/afgesloten projecten;
- de vooropgestelde streefwaarde van het operationeel programma.

ID	Indicator	Meeteenheid	Streefwaarde goedgekeurde projecten	Gerealiseerde waarde goedgekeurde projecten	Streefwaarde operationeel programma 2023	Opmerkingen
O.3.6.	Aantal weggewerkte knelpunten	# knelpunten	13	6	10	<p>Volgende 5 projecten dragen bij tot deze indicator:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Naar een duurzame energievoorziening in steden • Crop on top • ECP Beerse/Merksplas Kolonie • Janssen G3 – Green Goes Geothermal • Warmtemakelaar Kempen
O.3.5.	Aantal kmo's die concrete acties ondernemen inzake energie-efficiëntie	# kmo's	202	210	267	<p>5 projecten dragen bij tot deze indicator:</p> <ul style="list-style-type: none"> • LED2016 • Energieke bedrijven • EE in kmo's

						<ul style="list-style-type: none"> • ZOVER • ENEFPRO – energie-efficiëntie bij processing bedrijven
CO31	Aantal huishoudens met verbeterde energieverbruiksclassificatie	# huishoudens	453	76	200	<p>10 projecten dragen bij tot deze indicator O.a.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Borgerhout XL • Renovatie Kielparktoeren 1 • IWT Proeftuinproject Dessel – Acaciastraat 27, 29, 31 en 33 • Rozendreef 167 Aalst <p>In de loop van de programmaperiode zal deze indicator verder stijgen. Gezien de aard van de projecten (grote energetische renovaties) zijn vaak vergunningen nodig waardoor de rapportering wat achter loopt. We voorzien geen probleem om in 2023 het uiteindelijke streefdoel te behalen.</p>
O.3.1.	Aantal ondersteunde demonstraties en pilots die leiden tot kwaliteitsverhoging en stimulering van EE en HE	# demonstraties en pilots	19	3	10	<p>5 projecten dragen bij tot deze indicator:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ORSI • Constyruktion Academy • Acasus Academy • ECP Beerse/Merksplas • Janssen G3

						<p>O.a. het project "Construction Academy" (Confederatie Bouw Limburg) draagt bij tot deze indicator. De Construction Academy is een demonstratieproject m.b.t. energie-efficiënt bouwen voor kennisoverdracht over renovatietechnieken, hernieuwbare energie, materiaalbeheer, waterhuishouding, toegankelijkheid en innovatieve bouwprocessen. Specifiek droeg het project bij tot</p> <p>volgende demo's: klimaatplafonds, waterhuishouding en gebouwbeheerssysteem.</p>
O.3.3.	Bijkomende tonnage die duurzaam wordt vervoerd	Tonnage	0	0	0	Deze indicator werd geschrapt in de programmawijziging van 2019.
O.3.4.	Bijkomend aantal personen dat op duurzame wijze wordt vervoerd	# personen	31.752	6.304	40.000	25 projecten uit prioriteit 3 dragen bij tot aan indicator. Dit gaat om projecten die werden goedgekeurd binnen de oproepen "Duurzame stedelijke mobiliteit kaderend in gemeentelijk/stedelijk klimaatplan – Fietssnelwegen".

3.2.3.2. Resultaatindicatoren (globale Vlaamse indicatoren en doelstellingen)

Voor sommige indicatoren zijn nog geen nieuwe waarden beschikbaar, dit door het tijdsverschil tussen het moment van meting en het beschikbaar zijn (cfr: bron) van deze waarden. De waarden van de resultaatindicatoren dienen tevens voorzichtig te worden geïnterpreteerd. Het gaat in alle gevallen over een momentopname en betreft (in)schattingen van respondenten op enquêtevragen. Het is alleszins aan te raden de evoluties over een ruimer tijds kader te bekijken. De bijdrage van het Operationeel Programma aan deze ruime Vlaamse doelstellingen zal aan bod komen tijdens de impactevaluatie.

ID	Indicator	Meeteenheid	Basiswaarde	Huidige waarde	Streefwaarde 2023	Opmerkingen	Bron
R.3.4.	Productie groene warmte	PJ	27,6	28,0	33	Vlaanderen heeft enkel een productiedoelstelling in het kader van de lastenverdeling tussen de gewesten en de federale overheid. De lastenverdeling werd inmiddels vastgelegd, maar betreffen een doelstelling in 2020 (niet 2023). In het ontwerp van Energie- en Klimaatplan is een doelstelling voor beide resultaatindicatoren opgenomen voor 2030. Voor groene warmte (R.3.4.) is het streefdoel tegen 2030 34,873 PJ.	VEA
R.3.5.	Aandeel energie uit hernieuwbare bronnen in het finaal energiegebruik	GWh (en %)	16.118 (5,7%)	19.590 (6,9%)	25.074	Vlaanderen heeft enkel een productiedoelstelling in het kader van de lastenverdeling tussen de gewesten en de	VEA

						federale overheid. De lastenverdeling werd inmiddels vastgelegd, maar betreffen een doelstelling in 2020 (niet 2023). In het ontwerp van Energie- en Klimaatplan is een doelstelling voor beide resultaatindicatoren opgenomen voor 2030. Hierin kan men voor Vlaanderen een streefdoel voor R.3.5. afleiden van 11,2% tegen 2030.	
R.3.1.	Geschat jaarlijks volume broeikasgas-uitstoot residentiële gebouwen	Ton CO2-eq	13.594.000	9.100.000	9.723.000	In tegenstelling tot de meeste andere resultaatindicatoren is het de bedoeling om bij indicatoren R.3.1., R.3.2. en R.3.3. onder de vooropgestelde streefwaarden te blijven. Er boven gaan betekent namelijk meer schadelijke CO2-equivalenten. De monitoring van dit type resultaatindicatoren dient op de lange termijn bekeken te worden. Jaarlijkse schommelingen zullen altijd aanwezig blijven en hangen	VMP

						vaak af van externe factoren (weer, ...).	
R.3.2	Geschat jaarlijkse volume van broeikasgasuitstoot in CO2-eq sector vervoer	Ton CO2-eq	14.426.000	16.100.000	13.369.000	In tegenstelling tot de meeste andere resultaatindicatoren is het de bedoeling om bij indicatoren R.3.1., R.3.2. en R.3.3. onder de vooropgestelde streefwaarden te blijven. Er boven gaan betekent namelijk meer schadelijke CO2-equivalenten. De monitoring van dit type resultaatindicatoren dient op de lange termijn bekeken te worden. Jaarlijkse schommelingen zullen altijd aanwezig blijven en hangen vaak af van externe factoren (weer, ...).	VMP
R.3.3.	Geschatte broeikasgasuitstoot in CO2-eq in niet-ETS industrie	Ton CO2-eq	4.289.000	7.400.000	4.753.000	In tegenstelling tot de meeste andere resultaatindicatoren is het de bedoeling om bij indicatoren R.3.1., R.3.2. en R.3.3. onder de vooropgestelde streefwaarden te blijven. Er boven gaan betekent namelijk meer schadelijke	VMP

						<p>CO2-equivalenten. Bij R.3.3. ligt de streefwaarde voor 2023 (4.753.000) weliswaar boven de uitgangswaarde 2012 (4.286.000). Dit is te verantwoorden aangezien zonder doelgerichte acties de waarde normaal nog hoger zou liggen. Het doel van het gevoerde beleid (zowel Vlaamse middelen als EFRO-middelen) is om in eerste instantie de toename van CO2-eq af te zwakken en later het aantal CO2-eq te laten dalen. De monitoring van dit type resultaatindicatoren dient op de lange termijn bekeken te worden. Jaarlijkse schommelingen zullen altijd aanwezig blijven en hangen vaak af van externe factoren (weer, ...).</p>	
--	--	--	--	--	--	---	--

3.2.4. Indicatoren Prioriteit 4

3.2.4.1. Outputindicatoren

Een aantal streefwaarden van indicatoren binnen prioriteit 4 zijn initieel te laag ingeschat. Dit gezien de verscheidenheid van projecten die mogelijk zijn binnen deze prioriteit. De reeds goedgekeurde projecten hebben betrekking op grote oppervlakten waardoor sommige huidige streefwaarden ruim overtroffen worden.

Alle waarden zijn steeds cumulatief. Achtereenvolgens worden weergegeven:

- de totale streefwaarde van alle definitief goedgekeurde projecten;
- de totale gerealiseerde waarde van alle lopende/afgesloten projecten;
- de vooropgestelde streefwaarde van het operationeel programma.

ID	Indicator	Meeteenheid	Streefwaarde goedgekeurde projecten	Gerealiseerde waarde goedgekeurde projecten	Streefwaarde operationeel programma 2023	Opmerkingen
O.4.1.	Aantal m ² waterbeheersmaatregelen	M ²	3.481	3.481	3481	1 project draagt bij tot deze indicator: <ul style="list-style-type: none"> • Park Groot Schijn Het project dat hier aan bijdraagt (Park Groot Schijn) heeft via een aantal goedkopere maatregelen (bvb. verwijderen verharding, aanleggen van poelen, ...) een hoog aantal m ² waterbeheersmaatregelen.

CO38	Open ruimte gecreëerd of opgeknapt in stedelijke gebieden	M ²	63.200	55.700	52.638	<p>2 projecten dragen bij tot deze indicator:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Park Groot Schijn • De Oude Dokken (Heraanleg van de Handelsdokkaai)
CO39	Publieke of commerciële gebouwen gebouwd of gerenoveerd in stedelijke gebieden	M ²	4.648	60	1.300	<p>3 projecten dragen bij tot deze indicator:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Spoor Oost • Renovatie & reconversie van het Wintercircus • Invulling “Wasserij der Vlaanderen” <p>Projecten als Invulling Wasserij der Vlaanderen en renovatie Wintercircus hebben een grote omvang in m². Dit leidt tot een ruime overtreffing van de oorspronkelijke streefwaarden.</p>
O.4.3.	Aantal m ² nieuwe of gevaloriseerde/getransformeerde terreinen	M ²	35.050	33.300	23.345	<p>3 projecten dragen bij tot deze indicator:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Spoor Oost • Kievit II Zuid • Invulling “Wasserij der Vlaanderen” <p>Projecten als Spoor Oost (Antwerpen) en Kievit II Zuid</p>

						(Antwerpen) hebben een grote omvang in m ² . Dit leidt tot een overtreffing van de oorspronkelijke streefwaarden.
O.4.5.	Oppervlakte gerealiseerde publieke ingrepen en buurtgerichte ondernemingsinfrastructuur in achtergestelde buurten	M ²	26.405	19.006	6.440	<p>6 projecten dragen bij tot deze indicator:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Circuskerk Malem • Renovatie van de Maria Gorettikerkerker tot multifunctionele ruimte • De Kazematten • Site Heilig Hartplein • Moorkensplein en omgeving • Kioskplaats Hoboken <p>Bovenstaande projecten hebben een ruim aantal m². Dit leidt tot een ruime overtreffing van de oorspronkelijke streefwaarden.</p>

3.2.4.2. Resultaatindicatoren (globale Vlaamse indicatoren en doelstellingen)

Voor sommige indicatoren zijn nog geen nieuwe waarden beschikbaar. Dit door de tijds kloof tussen het moment van meting en het beschikbaar zijn (cfr: bron) van deze waarden. De waarden van de resultaatindicatoren dienen tevens voorzichtig te worden geïnterpreteerd. Het gaat in alle gevallen over een momentopname en betreft (in)schattingen van respondenten op enquêtevragen. Het is alleszins aan te raden de evoluties over een ruimer tijds kader te bekijken. De bijdrage van het Operationeel Programma aan deze ruime Vlaamse doelstellingen zal aan bod komen tijdens de impactevaluaties.

ID	Indicator	Meeteenheid	Basiswaarde	Huidige waarde	Streefwaarde 2023	Opmerkingen	Bron
R.4.1.	Tevredenheid groenvoorzieningen - groenindruk van eigen buurt	%	68,2	70,5	70-75%	Geen nieuwe waarde t.o.v. jaarverslag 2018. Momenteel loopt tot eind oktober de burgerbevraging voor de volgende Gemeente-stadsmonitor	Stadsmonitor
R.4.4.	Bruto Toegevoegde waarde per inwoner	euro	49.047	49.047	55.913	Geen actuele waarde Momenteel loopt tot eind oktober de burgerbevraging voor de volgende Gemeente-stadsmonitor	Stadsmonitor
R.4.3.	Tevredenheid over de buurt	%	72,6	74,5	75-80%	Geen nieuwe waarde t.o.v. jaarverslag 2018. Momenteel loopt tot eind oktober de burgerbevraging voor de volgende Gemeente-stadsmonitor	Stadsmonitor

3.3. Tabel Prestatiekader

Prioriteit	Type indicator	Indicator	Meeteenheid	Mijlpaal 2018	Streefdoel 2023	Waarde 2019	Opmerkingen
1	Financieel	Bedrag van gecertificeerde uitgaven van begunstigden in het boekhoudsysteem van de CA	euro	32.916.572	219.076.087,73	98.787.460,04	Geen problemen verwacht om eind 2023 het streefdoel te halen.
1	Output	Aantal begeleidingen van ondernemingen om de valorisatie van onderzoeksresultaten te bevorderen	# begeleidingen	78	525	356	<p>O.a. volgende projecten hebben een grote bijdrage:</p> <ul style="list-style-type: none"> • LED 2016 • Versterken Limburgse bedrijven door innovatie • Innovatie-Maat • Janssen Incubatie Model • Crop on top • Bio Base Flow <p>Momenteel hebben vooral volgende projecten gerapporteerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Led 2016

							<ul style="list-style-type: none"> • Janssen Incubatie Model • Greenville LAB2FAB • InQbet Accelerator
2	Financieel	Bedrag van gecertificeerde uitgaven van begunstigden in het boekhoudsysteem van de CA	euro	11.569.049	72.189.988,00	26.810.396,58	Geen problemen verwacht om eind 2023 het streefdoel te halen.
2	Output	Productieve investering: Aantal ondernemingen dat niet-financiële steun ontvangt	# ondernemingen	278	2.915	4.022	<p>Deze indicator is de som van volgende indicatoren:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aantal ondernemingen die steun ontvangen ter bevordering van intrapreneurship en nieuwe vormen van ondernemerschap. • Aantal ondernemingen die steun ontvangen ter verbetering van de kennis over en implementatie van innovatieve bedrijfsmodellen. <p>O.a. volgende projecten hebben een grote bijdrage:</p> <ul style="list-style-type: none"> • TakeOffAntwerp Alliance • Leuvens ecosysteem

							<ul style="list-style-type: none"> • Ondernemend Aalst • Professionaliseringsloket • CREMABI • Ministry of Makers • Xenia, Online horeca dienstenplatform • VAKlab • Gentrepreneur <p>Vrij snelle realisatie gerapporteerde waarden: voornamelijk werkingsprojecten met korte opstartperiode.</p> <p>Verklaring ruim behalen van de streefwaarde 2023: De focus bij sommige projecten is, naar aanleiding van de conformiteit met de staatssteunregels, verschoven van begeleiding naar sensibilisering. Hierdoor worden veel meer ondernemingen betrokken en ondersteund.</p>
--	--	--	--	--	--	--	---

3	Financieel	Bedrag van gecertificeerde uitgaven van begunstigden in het boekhoudsysteem van de CA	euro	14.354.100	88.026.473,27	14.753.013,38	Geen problemen verwacht om eind 2023 het streefdoel te halen.
3	Output	Energie-efficiëntie: Aantal huishoudens met verbeterde energieverbruik classificatie	# huishoudens	30	200	76	<p>10 projecten dragen bij tot deze indicator O.a.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Borgerhout XL • Renovatie Kielparktoeren 1 • IWT Proeftuinproject Dessel – Acaciastraat 27, 29, 31 en 33 • Rozendreef 167 Aalst <p>In de loop van de programmaperiode zal deze indicator verder stijgen. Gezien de aard van de projecten (grote energetische renovaties) zijn vaak vergunningen nodig waardoor de rapportering wat achter loopt. We voorzien geen probleem om in 2023 het uiteindelijke streefdoel te behalen.</p>
3	Output	Aantal ondersteunde demonstraties en pilots die	# demonstraties en pilots	2	10	3	5 projecten dragen bij tot deze indicator:

		leiden tot kwaliteitsverhoging en stimulering van EE en HE					<ul style="list-style-type: none"> • ORSI • Constyruaction Academy • Acasus Academy • ECP Beerse/Merksplas • Janssen G3 <p>O.a. het project "Construction Academy" (Confederatie Bouw Limburg) draagt bij tot deze indicator. De Construction Academy is een demonstratieproject m.b.t. energie-efficiënt bouwen voor kennisoverdracht over renovatietechnieken, hernieuwbare energie, materiaalbeheer, waterhuishouding, toegankelijkheid en innovatieve bouwprocessen.</p> <p>Specifiek droeg het project bij tot volgende demo's: klimaatplafonds, waterhuishouding en gebouwbeheerssysteem.</p>
--	--	--	--	--	--	--	--

3	Output	Aantal weggewerkte knelpunten	# knelpunten	2	10	6	<p>Volgende 5 projecten dragen bij tot deze indicator:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Naar een duurzame energievoorziening in steden • Crop on top • ECP Beerse/Merksplas Kolonie • Janssen G3 – Green Goes Geothermal • Warmtemakelaar Kempen
4	Financieel	Bedrag van gecertificeerde uitgaven van begunstigden in het boekhoudsysteem van de CA	euro	6.538.199	42.331.173	12.948.446,46	Geen problemen verwacht om eind 2023 het streefdoel te halen.
4	Output	Stedelijke ontwikkeling: Open ruimte gecreëerd of opgeknapt in stedelijke gebieden	M ²	3.300	52.638	55.700	<p>2 projecten dragen bij tot deze indicator:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Park Groot Schijn • De Oude Dokken (Heraanleg van de Handelsdokkaai)
4	Output	Aantal m ² nieuwe of gevaloriseerde/getransformeerde terreinen	M ²	900	33.300	23.345	<p>3 projecten dragen bij tot deze indicator:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Spoor Oost • Kievit II Zuid

							<ul style="list-style-type: none"> • Invulling “Wasserij der Vlaanderen” <p>Projecten als Spoor Oost (Antwerpen) en Kievit II Zuid (Antwerpen) hebben een grote omvang in m². Dit leidt tot een overtreffing van de oorspronkelijke streefwaarden.</p>
4	Output	Oppervlakte gerealiseerde publieke ingrepen en buurtgerichte ondernemingsinfrastructuur in achtergestelde buurten	M ²	195	6.440	19.006	<p>6 projecten dragen bij tot deze indicator:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Circuskerk Malem • Renovatie van de Maria Gorettikerk tot multifunctionele ruimte • De Kazematten • Site Heilig Hartplein • Moorkensplein en omgeving • Kioskplaats Hoboken <p>Bovenstaande projecten hebben een ruim aantal m². Dit leidt tot een ruime overtreffing</p>

							van de oorspronkelijke streefwaarden.
--	--	--	--	--	--	--	---------------------------------------

3.4. Financiële data per prioritaire as

Prioriteit	Totale financiële toewijzing	EFRO-toewijzing	EFRO/totale financiële toewijzing	Totale subsidiabele kosten goedgekeurde projecten	EFRO-steun goedgekeurde projecten	EFRO-steun goedgekeurde projecten/EFRO-toewijzing	Aantal goedgekeurde projecten
Prioriteit 1	219.076.087	84.799.565	48,29%	214.565.895,72	75.979.495,66	89,6%	52
Prioriteit 2	72.189.988	29.875.995	17,01%	60.681.166,38	23.869.069,91	79,9%	95
Prioriteit 3	88.026.475	37.041.460	21,10%	90.754.388,09	33.550.094,08	90,6%	45
Prioriteit 4	42.331.172	16.932.469	9,64%	32.182.520,79	12.421.311,24	73,4%	13
Prioriteit 5	13.885.220	6.942.610	3,95%	13.871.017,84	6.935.508,91	99,9%	9
Totaal	435.508.942	175.592.099	100%	412.054.988,82	152.755.479,8	87%	214

4. Samenvatting van de evaluaties

Overeenkomstig het evaluatieplan werd in 2019 een tweede voortgangsverslag opgemaakt en goedgekeurd door het Comité van Toezicht en de Europese Commissie. Naast de doorlopende monitoring (zowel inhoudelijk als financieel) werden in 2019 geen specifieke evaluaties uitgevoerd. In 2018 werd een ruime tussentijdse evaluatie van het programma doorgevoerd. De bevindingen hiervan werden in het jaarverslag 2018 weergegeven.

5. Kwesties die van invloed zijn op de prestaties van het programma en de genomen maatregelen

Bij een aantal dossiers nam de goedkeuringsprocedure meer tijd in beslag. Dit was voornamelijk te wijten aan de complexiteit inzake staatssteunregels. Er werd vanuit de Managementautoriteit een vaste aanpak hieromtrent toegepast.

Algemeen

Een staatssteun assessmentformulier met een bijhorende basis handleiding staatssteun '*staatssteunrichtlijnen voor subsidieontvangers*' werd ontworpen en aangeboden aan de projectpromotoren.

Het assessmentformulier werd ontworpen als hulp bij het bepalen of er al dan niet sprake is van staatssteun. De verschillende onderdelen die moeten vervuld zijn opdat sprake zou zijn van staatssteun worden overlopen (steun toegekend door een overheid of met staatsmiddelen bekostigd, selectief voordeel aan ondernemingen, economische activiteit, potentieel de mededinging of handelsverkeer tussen de lidstaten kunnen verstoren).

De basishandleiding staatssteun en de Mededeling van de Commissie betreffende het begrip staatssteun bieden verdere informatie om te beoordelen of er al dan niet sprake is van staatssteun. Ook de Kaderregeling betreffende staatssteun voor O&O&I omschrijft een aantal situaties waarbij de steun aan onderzoeksorganisaties niet als (directe of indirecte) staatssteun moet worden beschouwd.

Projectontwerp

De projectpromotoren analyseren eerst zelf op basis van het assessmentformulier en alle beschikbare informatie of er sprake zou kunnen zijn van staatssteun.

Vanuit de entiteit EFRO en de provinciale contactpunten wordt een niet bindend advies verleend aan de projectpromotoren in de ontwerpfase van het project. Voor complexere dossiers wordt eveneens aangeraden een professioneel juridisch advies in te winnen.

Projectselectie

In eerste instantie wordt gekeken of er al dan niet sprake is van staatssteun in het project of onderdelen ervan.

Indien er geen sprake is van staatssteun wordt in het assessmentformulier de argumentatie meegegeven waarop dit besluit gebaseerd is. Aansluitend zijn er binnen prioriteit 1 projecten die buiten het bereik van de staatssteun vallen op basis van de kaderregeling O&O&I.

Indien er sprake is van staatssteun (op één of meerdere onderdelen van het project) wordt naar een oplossing gezocht in de algemene groepsvrijstellingsverordening, de de minimisverordening, of via een aanmelding van het dossier bij de EU Commissie.

Om een betere en intern afgestemd advies uit te brengen werd een multidisciplinaire werkgroep staatssteun binnen het Agentschap Innoveren & Ondernemen opgericht. De werkgroep bestaat o.a. uit de juridisch coördinator van AIO, een entiteitsverantwoordelijke Entiteit Europese en Internationale samenwerking, een jurist/innovatie expert van de afdeling innovatiesteun, een staatssteun expert uit de EFRO entiteit, en de Vlaamse staatssteun coördinator die als jurist/staatssteun expert vanuit AIO optreedt.

Projectmonitoring

Een belangrijk onderdeel van de staatsteunopvolging betreft de projectuitvoering.

Om tegemoet te komen aan de dienst inspectie van AIO wordt een inspectie checklist staatssteun ontworpen die hen in staat moet stellen om bij controle ter plekke en ondersteuning van de promotor op vlak van staatssteun een grondiger advies te leveren en correcte controles uit te voeren.

Begeleidingscomités maken integraal onderdeel uit van de EFRO-projectopvolging. Standaard worden steeds 3 momenten voorzien waarop samengezeten wordt met de promotor: bij aanvang tussentijds (na 1 jaar uitvoering) en op het eind van de projectuitvoering. Het aspect staatssteun vormt een vast aandachtspunt in de begeleidingscomités.

Algemene stand van zaken

Er werden tot en met 2019 214 projecten goedgekeurd. Deze projecten vertegenwoordigen een totale investering van 412.054.988,82 euro. De goedgekeurde EFRO-steun voor deze projecten bedraagt 152.755.479,80 euro. Hiermee werd reeds 86,99% van het beschikbare budget vastgelegd. Het programma kent, inzake selectie van projecten, een vlotte voortgang. Tot en met 2019 werd er 68.312.541,7 euro betaald aan de begunstigden.

6. Verslag inzake de uitvoering van financieringsinstrumenten

Niet van toepassing voor het EFRO-Vlaanderen 2014-2020 programma.

7. Maatregelen die zijn genomen om te voldoen aan de ex-antevoorwaarden

Het Operationeel Programma voldeed bij indiening aan alle ex-antevoorwaarden. Er waren geen bijkomende acties vereist.

8. Vorderingen bij de voorbereiding en uitvoering van grote projecten en gezamenlijke actieplannen

Niet van toepassing voor het EFRO-Vlaanderen 2014-2020 programma.